

Vergrijzing

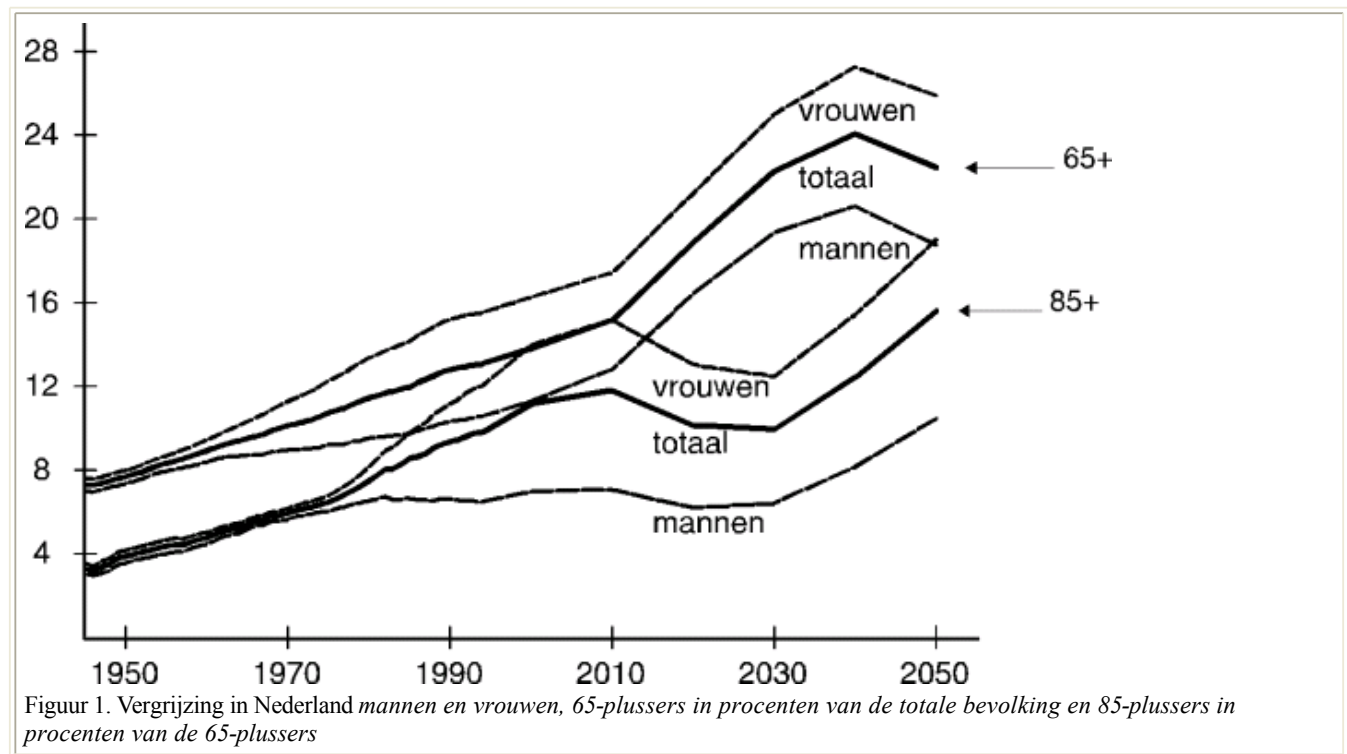
Auteur(s):
Huijsman, R.

Verschenen in:
ESB, 81e jaargang, nr. 4055, pagina 360, 24 april 1996

Rubriek:
Monitor

Trefwoord(en):
pensioenen, gezondheidszorg

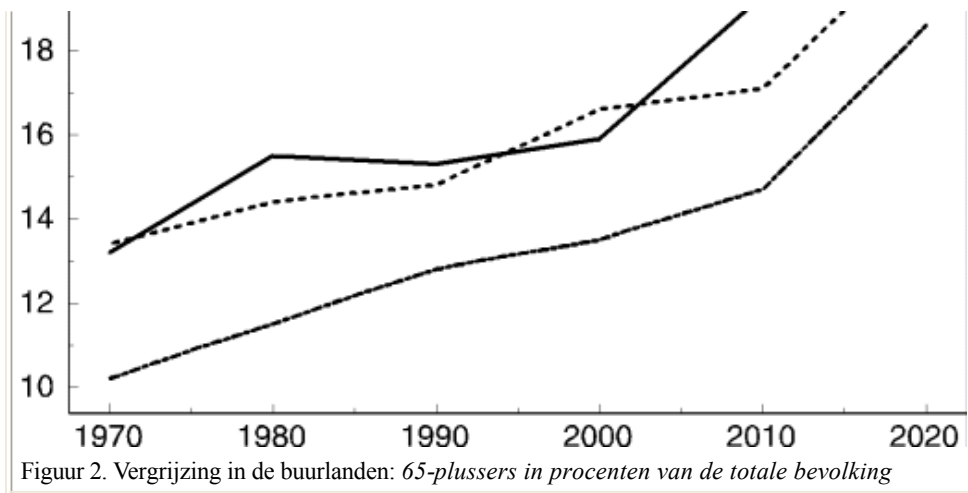
Het aantal ouderen is in absolute en relatieve zin toegenomen sinds het einde van de tweede wereldoorlog ([figuur 1](#)). Dit ging echter in een zeer geleidelijk tempo, dat ook de komende decennia aan zal houden: in 1950 was het aandeel van 65-plussers in de totale bevolking nog geen 5%, thans is het 13% en rond 2010 zal het circa 15% bedragen. Daarna, als de na-oorlogse 'baby boomers' de leeftijd van 65 jaar passeren, zal er echter een versnelling in het vergrijzings tempo ontstaan. Rond het jaar 2040 wordt het maximale percentage 65-plussers bereikt: 23% (= 3,7 miljoen).

Daarbij blijft de totale bevolking vrijwel constant op circa 15,5 miljoen inwoners, doordat er steeds minder kinderen bij komen (ontgroening). Bovendien zal er binnen de groep 65-plussers een sterke toename zijn van het aantal 85-plussers. Vergrijzing is dan ook vooral een kwestie van geboortecijfers. De toegenomen levensverwachting is daarentegen relevant voor de dubbele vergrijzing. Als gevolg van de langere levensverwachting van vrouwen is ongeveer tweederde van de 75-plussers vrouw.

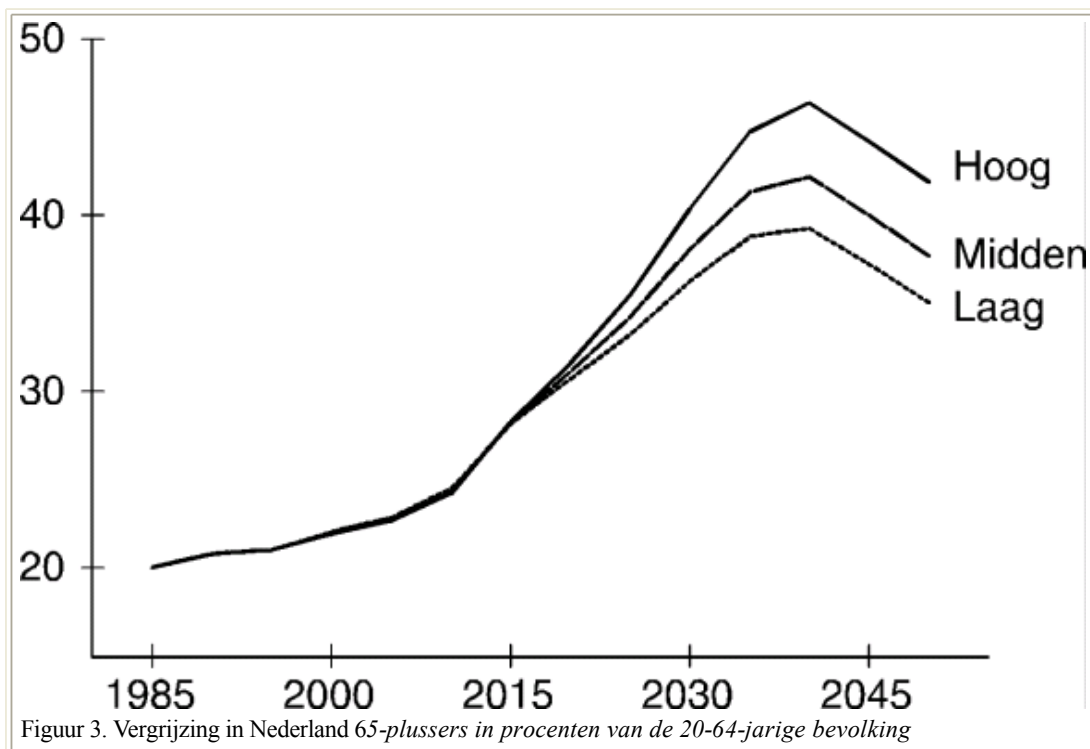
Wanneer het gaat om de financiering van de vergrijzing, is met name de verhouding tussen 65-plussers en de beroepsbevolking van belang. Dit beeld ziet er anders uit. [figuur 2](#) toont de 65-plussers als percentage van het aantal 20- tot 64-jarigen volgens de lage, midden en hoge variant van de bevolkingsprognose van het CBS uit 1996. In de middenvariant loopt de 'grijze druk' op van 21% in 1995 tot 42,5% in 2040. Daarna neemt het percentage af.

Figuur 2. Vergrijzing in de buurlanden: 65-plussers in procenten van de totale bevolking

De problematiek van de vergrijzing in Nederland dient om diverse redenen enigszins genuanceerd te worden. Ten eerste is vergrijzing een al langer lopend en bovendien geleidelijk proces: pas in de loop van de volgende eeuw treedt een echte versnelling op. Ten tweede is de vergrijzing in Nederland in vergelijking met de ons omringende landen van een relatief bescheiden omvang, zie [figuur 3](#). Denemarken, Duitsland en België hebben al jaren vergrijzingspercentages die wij pas na de eeuwwisseling zullen beleven. In deze landen is daarentegen de arbeidsparticipatie, en daarmee het draagvlak voor de financiering van de collectieve lasten, ook hoger. Juist de combinatie van deze verschijnselen maakt het vraagstuk van vergrijzing complex. De verschillen worden in de toekomst overigens ingelopen omdat de geboortegolf in Nederland na de oorlog iets later inzette, maar wel omvangrijker en langduriger was. De top van de vergrijzing zal in Nederland pas optreden als andere landen al weer aan een 'verjongingskuur' zijn begonnen.

Figuur 3. Vergrijzing in Nederland 65-plussers in procenten van de 20-64-jarige bevolking